„TIME TO SET THE CAGE ON FIRE” – GINO RUBERT

Autor: Diana-Elena Moldoveanu | 4 noiembrie 2023

În perioada 12 octombrie – 11 noiembrie, Galeria Mobius aduce în fața publicului iubitor de artă contemporană prima expoziție în România a artistului contemporan spaniol Gino Rubert. Cunoscut pentru îmbinarea diferitelor medii artistice, de la pictură, la colaje, instalații media sau desen, Rubert se distinge pe scena contemporană printr-un stil care nu poate fi trecut prea ușor cu vederea, marcat fiind de personaje cadaverice și reprezentarea spațiilor cotidiene. În lucrările sale, artistul chestionează percepția comună asupra relațiilor ca obiect al unui sentiment ideal și aduce în fața spectatorului o realitate, brută, necizelată așa cum (poate) nu vrem să o vedem.

Titlul expoziției, TIME TO SET THE CAGE ON FIRE, prefigurează deja o intenție de deconstrucție a viziunii răspândite asupra iubirii perfecte, ce va fi dinamitată pas cu pas în cele 14 compoziții ale artistului. Incursiunea în dialectica tacită a relațiilor de cuplu, pe care artistul o devoalează ingenios ochilor curioși ai privitorului, se prezintă sub forma unui joc. Joc de priviri, joc de scenă, joc al culiselor. Toate acestea se intersectează în compoziția lui Rubert, capturând privitorul în mrejele sinuoase ale iubirii. La propriu.

În compoziția cu numărul 5 întâlnim pentru prima dată chipul artistului care privește năzuitor către public, surghiunit fiind în strânsoarea firului roșu al iubitei sale. Privirea pare să caute o ușă de scăpare, să încerce să evadeze din joc. De altfel, chipul artistului este singurul a cărui privire ia contact cu privitorul (și cu realitatea), restul personajelor feminine privind întotdeauna înlături. De aici, o dublă semnificație: în plan subiectiv, tablourile dezvăluie o parte din experiența personală a artistului; în plan obiectiv, acestea întăresc concepția hegeliană conform căreia artistul, și arta în general, au rolul de a revela adevărul și realitatea așa cum este.

O parte semnificativă din compozițiile expuse se concentrează asupra elementului feminin care joacă, pe rând, rolul de persecutor și victimă. Dacă la începutul expoziției privitorul rămâne cu impresia că jumătatea feminină oprimă elementul masculin în satisfacerea unei viziuni ideale despre dragoste, cu cât avansăm mai mult în vizionarea expoziției, cu atât devine mai evident că cele două roluri sunt interșanjabile, fiecare jumătate având partea sa de responsabilitate. Compozițiile feminine se caracterizează printr-o privire alienată, distantă și lipsită de contact cu privitorul (contrar celei masculine). Ascunse după perdea, siluetele feminine sunt învăluite într-o aură de mister, care este demistificată de îndată ce lumina intruzivă a mecanismului artistic răzbate. La o privire mai atentă asupra amplasării perdelei, observăm că ne aflăm de cealaltă parte a ei, în culise. Jocul iubirii se desfășoară, deci, după perdea, iar noi suntem în culise, în locul în care jocul se pregătește pentru ochii spectatorului și în care reprezentările idealizate sunt departe de a-și avea locul.

În joc, totul este ordonat, organizat și bine stăpânit. În afara lui, în spatele cortinei însă, artistul pune la bătaie o viziune realistă și mult mai nuanțată, în care jocul iubirii vine la pachet cu costuri, ceea ce pare a fi transmis de compozițiile 7 și 10. În cazul celei dintâi, descoperim că în spatele cortinei, femeia ascunde în mână un cuțit. Să fie jocul atât de dureros încât să-și dorească moartea? În cazul celei din urmă, personajul feminin ia o gură de aer din spatele cortinei, acolo unde nimic nu este regizat, iar idealul nu mai trebuie să fie jucat. Acolo zace libertatea și existența autentică.

Compoziția 12 este o pictură formată din două pânze, ce sintetizează experiența dialectică a relațiilor de iubire și pune accentul pe elementul creator și transformator al acesteia. Artistul, privind iarăși către public, intră în studio parcă temător să-și continue opera – trei manechine de femeie, denumite cele trei grații întruchipând frumusețea, veselia și eleganța. În fundal, se întrezărește un tablou reprezentând crearea Evei. Să fie o trimitere la mitul lui Pygmalion? Sau la cel al lui Frankenstein? Indiferent de interpretare, compoziția revelează autonomia operei de artă odată finalizată, iar în cheia relațiilor de dragoste, independența celor doi actori.

Finalul expoziției invită spectatorul să nu mai rămână în simpla poziție de voyeurist, ci să ia parte la joc și să intre, odată cu personajul feminin, pe scenă. Pregătit pentru periplul dragostei, la sfârșit, spectatorul devine el însuși un actor pe scena propriilor legături emoționale. Expoziția lui Rubert are deopotrivă un rol pedagogic și cathartic. Pe de o parte, este o lecție în dragoste și un apel la realitate atunci când idealizarea devine sentimentul guvernator într-o relație. Pe de altă parte, ne eliberează de concepțiile împământenite într-o viziune romantică exacerbată, creând posibilitatea unor relații interumane mai aproape de realitate, așa cum sunt ele zi de zi.

TIME TO SET THE CAGE ON FIRE este deschisă până pe 11 Noiembrie 2023 la Mobius Gallery în Piața Amzei nr. 13, București și poate fi vizitată de miercuri până sâmbătă, de la ora 15:00 până la ora 20:00.